

המשתתפים בחוברת

רשארד אבן-שאורר הוא סופר ארצישראלי צעיר, שהתבלט אחרי מלחמת-יוני בשל סיפורי-המאבק שלו, הרוויים געגועים. שאוקיאבן-שקרא הוא משורר צעיר תושב ביירות, מראשי הקבוצה שכביב הירחון "שיער" (שירה), ונחשב ה"מערבי" ביותר באנשי קבוצה זו. אדוניס (הוא עלי אחמד סעיד), מגדולי השירה הערבית החדשה, הוא בן כת העלואים שגולד בסוריה לפני 40 שנה. הושפע הרבה מן המשורר הצרפתי הדגול, סן-ג'וזף פרס, אף תירגם כמה מן הפואמות שלו. פרק מן הפואמה "קינה על הימים האלה" הובא ב"קשת" כא, אך הפעם היצירה מובאת כאן בשלמותה. ד"ר יוסף אדריס, יליד 1927, הוא מספר ומחזאי מצרי נודע. מוכר כאחד מסופרי השמאל שהתפשרו עם המשטר הנאצרי, אך דומה כי באחרונה כתב כמה דברים שלא היו לרצונו של הצנזורה הנאצרית (ר' מאמרו של ש. בלס בחוברת זו). עבד אל-והאב אל-ביאתי, יליד 1926, הוא מן הבולטים במשוררי השמאל בעיראק, ומאז שנות ה-50 גלה מארצו. קובץ שיריו, "כדים שבורים" (1955), הכה גלים בשל אי-שיגרתיותו בתוכן ובצורה כאחד. השיר המובא כאן לקוח מן הקובץ "אשר יבוא ואשר לא יבוא", כמה משיריו נדפסו ב"קשת" כא. שמעון בלס, מספר עברי הידוע היטב לקוראינו, מרבה באחרונה לעסוק בתרגומן ובפרשנותן של יצירות ערביות שעל רקע המאבק באזורנו. בימים אלה הופיע בהוצאת "עקד" קובץ סיפורים של סופרים ערבים-ארצישראליים בתרגומו ובלוית הקדמה מקיפה משלו. מועין בסיסו הוא משורר עזתי החי במצרים, ידוע בנטייתו תיו השמאליות. שנים משיריו המובאים כאן לקוחים מן הקובץ השלישי שלי, "העצים מתים זקופים". אונסי אל-חאג', משורר לבנוני בולט, הוא מעורכי כתב-העת הביירותי "שיער" (שירה) ונחשב "הילד הסורר" של השירה הערבית החדשה. פירסם 3 קבצי שירה, המצטיינים בייחודם הצורני והלשוני. יוסף אל-ח'אל, משורר לבנוני יליד 1917, מיסדו ועורכו של כתב-העת "שיער", הוא מראשי המגמה הפיניקית ("כנענית") בשירת לבנון. השיר "אותות העתים" פורסם ב"שיער" בעקבות מלחמת-יוני. מוחמד ח'ודיייר הוא סופר עיראקי צעיר, המפרסם מיצירותיו בירחון הספרותי הביירותי "אל-אדאב". מוחמד אל-מאג'וט הוא משורר סורי, ממשתתפי כתב-העת "שיער". ד"ר שמואל מורה, מרצה לספרות ערבית חדשה באוניברסיטה העברית, שהוא עצמו כותב שירים בערבית, למד באוניברסיטאות ירושלים ולונדון. באחרונה יצא לו שם בזכות מחקריו על התפתחות השירה הערבית החדשה, שתורגמו ויצאו בצורת ספר במצרים. נגיב מחפוז, הסופר המצרי הנודע, נחשב גדול המספרים בספרות הערבית של ימינו. הוא נולד בקאהיר ב-1912. רומן שלו, "סמטה בקאהיר", יצא אשתקד בתרגום עברי (הוצ' "עם עובד"), ועוד אחד, "השוד והכלבים", עומד להופיע בהוצ' ספרית-פעולים. ד"ר מנחם מילסון הוא מרצה לספרות ערבית באוניברסיטת ברסטה העברית בירושלים. הוא הניח מכללית ירושלים והארזוארד. ד"ר עומר אל-ניץ הוא סופר סורי, המפרסם סיפורים ומאמרים בירחון "אל-אדאב" הביירותי. ד"ר שרון סומך, עורך חוברת מיוחדת זו של "קשת" (שאף השתתף בעריכת חוברת קודמת, "קשת" כא, שהוקדשה לספרויות אזורנו), משמש עתה מרצה לספרות ערבית חדשה באוניברסיטת תל-אביב. הוא יליד בגדאד וחניך מכללות תל-אביב, ירושלים ואוקספורד. ידוע כבלשן ומתרגם מעולה, והוא האחראי לכל תרגומי השירה מן הערבית בחוברת זו. סולימאן פ'יאד הוא סופר מצרי המפרסם בירחון "אל-אדאב" והמשפיל לתת ביטוי לכאב התבוסה של ארצו ולתקוות של נקם והתנערות. ניזאר קבאני הוא משורר סורי שגולד ב-1923

בדמשק. עשה לו שם בקרב חובבי־שירה צעירים בזכות האופי הארוטי הנועז של שירתו, אך בכמה משיריו יצא גם נגד תופעות חברתיות הפסולות בעיניו. לאחר מפלתינוני נרתם לתעמולה מדינית, ונקלע ממרדנות והתרסה כלפי הזרם השליט לסתגלנות וקבלת־עול. נסים רג'ואן משתתף בקביעות ב"קשת" וכן בכתיבת מערביים העוסקים בשאלות המזרח בהווה. לא מכבר השלים עבודת־מחקר על האידיאולוגיה הנאצרית, בשביל מכוני־שילוח שליד אוניברסיטת הלא־אביב. פואדרפקה הוא משורר סורי היושב בלבנון. אחדים משיריו נדפסו ב"קשת" כאזכריה תאמר, סיפר צעיר יליד דמשק (מסגר על־פי אומנותו). נחשב אחד האוואנ־גארדיסטים בספרות הערבית בימינו. פירסם כמה קבצי סיפורים, שרובם הופיעו בביירות.

המתרגמים

ואלה מתרגמי השירה והפרוזה בחוברת זו:
איתמר אבן־זהר—מעורכי "הספרות", מרצה לתורת־הספרות באוניברסיטת ת"א.
מתרגם מכמה וכמה לשונות.
שמעון בלס—ר' למעלה.
ד"ר שושן סומך—ר' למעלה.
שמואל רגולנט—תירגם, בתוך השאר, את הרומן "היתה רוח אחרת" של הסופר המצרי הנודע תופיק אל־חכים ("עיינות", ת"א, 1957) וכן יצירות של מתמוד תימור ואחרים.
ד"ר מיכאל שורץ—ראש החוג לשפה ולספרות ערבית במכון האוניברסיטאי של חיפה, ומומחה בפילוסופיה מוסלמית של ימי־הביניים. הוא בוגר מכללות ירושלים ואוקספורד.
טוביה שמוש—יליד חלב (ארם צובא) שבסוריה, המשמש זה עשרות שנים בעריכת העתונות הערבית של הסתדרות־העובדים. מפרסם תרגומים מן הספרות הערבית בעתוני הארץ.
תירגם באחרונה רומן של יוסף אדריס, המספר המצרי הנודע, העומד להופיע בהוצ' הקיבוץ־המאוחד.

הרישום שעל העטיפה הוא של הרשם והקאריקאטוריסט האמריקאי 'הנודע', שאול שטיינברג. הוא לא נעשה לפי הזמנתנו, אך משום־מה נדמה היה שהוא יכול להתקבל כביטוי סמלי תמציתי לרקע שהצמיח את היצירות שחוברת זו מביאתן ועוסקת בהן.

עם חוברת זו פוסקת השתתפותו של המבקר בועז ברון בעריכת "קשת" למערכת מצטרף פרופ' בן־עמי שרפטיין, ראש החוג לפילוסופיה באוניברסיטת תל־אביב. הסקירה על ספרו של פרופ' שרפטיין, "האמן בתרבויות העולם", המופיעה במדור הבקורות הקצרות בחוברת זו שלנו, הוזמנה ונכתבה לפני הצטרפותו למערכת.